

په‌يامی کۆمه‌له‌ به‌ بۆنه‌ی ٨ی مارس، رۆژی جیهانی ژن

ئەگەر بەردی دەسه‌لاتیکی مڵه‌وپی ئایینی و بناغە‌ی رژی‌میک له‌ سه‌ر ئە‌ساسی جیاوازی جنسی به‌ هێرشێ دێرندانە و وه‌حشیانە به‌رامبەر به‌ ژنان له‌ هه‌مان رۆژه‌کانی یه‌که‌می حاکی‌یه‌تی کۆماری ئیسلامییه‌وه‌ ده‌ستی پێ کرد، ئیستا که‌ پاش ده‌ورانیکی درێژماوه‌، به‌شداری ژنان له‌ بواره کۆمه‌لایه‌تییه‌کان و په‌ره‌ سندنێ بزاڤی ژنان و خو‌ ده‌رخستنێ وه‌ک بزاڤیکی به‌رجه‌سته‌ی کۆمه‌لایه‌تی، مژده‌ی سست بوونی پایه‌کانی هارترین رژی‌می هاوچه‌رخ ئە‌دا به‌ گویماندا. ئە‌گەر بۆ رژی‌می ئیسلامی تازه دامه‌زراو، سه‌رکوتی ژنان و بزاڤه‌که‌یان، سه‌ره‌تای سه‌رکوتی شو‌رش، ئی ئه‌ستاندنه‌وه‌ی ده‌سکه‌وته‌کانی مانگی رێبه‌ندان و ئاتۆگرتن له‌ جه‌ماوه‌ری خه‌لک بوو، رزگار بوونی ورده‌ورده‌ی ژنان له‌ قه‌ید و به‌ندی رژی‌می ئیسلامی و سه‌رکه‌ش بوون له‌ به‌رامبەر یاسای دواکه‌وتوانه‌ی حاکم و خو‌ ده‌رخستنێ ئە‌م بزاڤه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی قورس و کاریگەر، مژده‌ی سه‌رده‌میکی نوێ ئە‌دا. ئە‌گەر به‌ هێرش کردنه‌ سه‌ر ژنان، به‌ وه‌حشیگه‌رییه‌کی هه‌وسار پچراو به‌ دژی مافه‌کانی ژن، به‌ ئیعدام گه‌لیکی بێره‌حمانه‌ی ژنانه‌ی سک پێ و دایکانی به‌ سالا‌چوو و کچانی که‌م ته‌مه‌ن له‌ نیوخو‌ی ئێران و ناوچه‌که‌دا، خو‌ی سه‌قامگیر کرد، به‌لام ئیستا که‌ دامای و بێ توانایی رژی‌م له‌ به‌رامبەر به‌شداری هه‌ر چی زیاتر و به‌رینی ژناندا یه‌ که‌ ئە‌م رژی‌مه‌ی چ له‌ نیوخو‌ و چ له‌ ئاستی ناوچه‌یی و جیهانیدا سست و بێ توانا کردووه‌. ئە‌گەر کۆماری ئیسلامی له‌ دوو ده‌یه‌ی رابردوودا بووه‌ به‌ یه‌کیک له‌ دزیوتترین رژی‌مه‌ ده‌سه‌لاتداره‌کان، به‌ هۆی ئە‌و ئاکاره‌ دژی ئینسانیا نه‌وه‌ بووه‌ له‌ چه‌شنی دژایه‌تییه‌کی رووت و توندپه‌وانه‌ و بێ په‌رده‌ و سه‌قامگیر کردنی غه‌یره‌ ئیسانی ترین هه‌ل و مه‌رج بۆ نیوه‌ی کۆمه‌لگایه‌کی ٧٠ میلیۆن که‌سی له‌ کۆتایی سه‌ده‌ی بیسته‌م دا. ئە‌گەر ده‌سه‌لاتدارانی ئیسلامی بوونه‌ته‌ رۆخساری دزیوی دواکه‌وتویی و بێره‌حمی له‌ جیهاندا، به‌ هۆی ئە‌و گوتار بێژییه‌ شه‌رم هێنه‌رانه‌یا نه‌وه‌ بووه‌ به‌ دژی ژنان و هه‌موو جو‌ره‌ کرده‌وه‌یه‌کی وه‌حشیانه‌ بووه‌ که‌ نه‌ ته‌نیا دیل بوونی ژنانه‌ی به‌ دواوه‌ بووه‌، به‌لکوو له‌گه‌ل خو‌یدا کاریگه‌رییه‌کی زیانباری له‌ سه‌ر په‌روه‌رده‌ و فیروبوون، پیوه‌ندییه‌ خێزانییه‌کان، ئاستی ژیان و فه‌ره‌هنگی کۆمه‌لگادا به‌ جێ هێشت.

و سه‌ره‌ئه‌نجام ئە‌گەر تریشقه‌ی ئۆمیدیک له‌ دلێ هه‌موو رێره‌وانی رێگای ئازادی، دیمۆکراسی، و عه‌داله‌تی کۆمه‌لایه‌تی دا روواوه‌، به‌ هۆی به‌شداریی چالاکانه‌ی ژنان له‌ هه‌موو بواره‌ سیاسی، کۆمه‌لایه‌تی،

ئابووری، فەرەههنگی و وەرزشییەوه بوو که سەرەپرای باجیگی سەرسوور هینەر که دەسەلاتی داگیرکەری مەزەهەبی بۆ بە زنجیر کیشانی ژنان داویەتی.

سالهایه که سیاسەتی دژە ژن بوونی کۆماری ئیسلامی ئەو کاراییە خۆی لە دەست داوه. ئەو حاکمانە ی که بئێ شەرمانە بە شوین ئەوهوه بوون رەسمییەت بەدن بە هاوسەرییەتی کچانی ۹ ساله، ئیستاکە لەگەڵ ریزەیهکی زۆر لە ژنانی نازادینخواز بەرەوپروون که نایانەهوی بە تەسلیم بوون لە بەرامبەر قەید و بەندە کۆنەکان، تواناییەکانیان سەرکوت بکری. حاکمیەتی ملهوری ئایینی وخواهن دەسەلات لە ئێران داموانە لە بەرامبەر خواست، توانایی و ئیرادە ی ژنان دا پاشەکشە ی کردووه. دەسەلاتدانیک که دەیانویست پاش حیجاب، مەقنەعە بە سەر ژناندا بسەپین، ئیستاکە بە باجیگی زۆر و نامادەباشی هیزەکانیشانەوه، لە سەپاندنی حیجابی ئاسایش بئێ توانان.

روژی فاتیما زههرا تەنانت لە نیو بەشە مۆتەعەسیبەکان و نزیکەکانی سەر بە کۆماری ئیسلامیشدا لەبەر چوووتەوه و بانگەوازی ری و رەسمەکانی ۸ ی مارس لە پیتەختیکدا که دەیان هەزار کەس بۆ مانەوهی حاکمیەتی رەشی ئیسلامی لە نامادەباش دا بەسەر دەبن، خەوی ئایەتوللا کانی زپاندووه.

مانەوهی حاکمیەتی کۆماری ئیسلامی و کردووه زیانبارەکانی لە سەر فەرەهنگ، پێوەندییە خیزانییەکان، لە بەردەوامی و بەهیز کردنی پیاو سالاری و دژایەتی لەگەڵ ژناندا غەیری قابیلی ئینکاره. بەلام کئێ دەتوانئ حاشا لەوه بکا که ژنانی ئەم سەردەمە لە کۆمەلگای ئێراندا خاوهنی وەزنیکی سیاسی، کۆمەلایەتی و فەرەهنگی زۆر بەهیزترن لە چاو سالانی سەردەمی شوپرسی ۱۳۵۷. بەم مانایە ئەتوانین بڵین که سیاسەتی دژە ژن بوونی کۆماری ئیسلامی بە تەواوی شکستی خواردووه.

ئێرانی دیموکراتیک، فیدرال و عادلانهی سبە ی روژ، بە بئێ بەشداری ژن لە بالاترین ئۆرگانەکانی حاکمیەت و بریاردان دا و هەروەها گشت بوارەکانی کۆمەلایەتی، ناتەواو و پڕ کەم و کووری دەبئ. پێوەندی نیوان بزاقی ژنان و بزاقی دیموکراسی خوازی و دژایەتی لەگەڵ هەر چەشنە سەرەپۆییەک، ئەمریکی گرینگی هەر جولانهوهیهکی شوپشگیپرانە و دیموکراتیک و عدالەت خوازانهیه.

لە کوردستان که کۆماری ئیسلامی هەر لە یەکەمین روژەکانی هاتنە سەر کارییەوه بە سەرکوت و لشکرکیشی توانی سەقامگیر بیئ، بزاقی ژنان و بەشدارییان، گەلیک لایەنی فراوان و نویی بە خووه گرت. ژنانی کورد شان بەشانی پیاوانی کورد بە هەموو توانایانەوه لە بەرامبەر لشکرکیشی و سەرەپۆیی و ملهۆری حاکمیەتی کۆماری ئیسلامیدا دەستیان دایە بەرخۆدان. لە بەندیخانەکان و لە پیی داری ئیعدام هەروەها لە مەیدانی خەباتی شوپشگیپرانە و چەکارانە بە دژی رژیم بئێ باکانە راوهستان و بوونه بەشیکی بەرچاو لە پیشەرەوانی بەرخۆدانیک جەماوەری لە کوردستان.

به هۆی ئەو ئالو گوڤرانهوه که له کۆمه‌لگای کوردستان دا له هه‌موو باریکه‌وه روی داوه، ژنانی کورد زیاتر له جاران وه‌زنی کۆمه‌لایه‌تی و سیاسی کاریگەر و غه‌یری قابیلی ئینکاریان به‌ده‌ست هیناوه. راده‌ی ژنانی خوینده‌وار و ئاکادامیک، هه‌بوونی ریژه‌یه‌کی به‌رچاو له‌و کچانه‌ی که خویندکاری زانکۆکان، به‌شداری ژنان له‌به‌شی سینهما، روژنامه‌ وانی، ئه‌نجومه‌نه ئه‌ده‌بییه‌کان، زیاد کردنی شاعیران و ئه‌دیبا‌نی ژن و به‌ده‌ست هینانی پیگه‌ی کۆمه‌لایه‌تی ژنانی کورد، بزاقی ئه‌وانی هه‌ر چی زیاتر بردۆته جیگا وشوینیکی گرینگ و پرپایه‌خ. کۆمه‌لگای کوردستان، ئیتر ئه‌و کۆمه‌لگا سوننه‌تی، ساده و پر له قه‌ید و به‌نده‌ی جاران نه‌ماوه، به‌لکوو ئه‌م کۆمه‌لگایه هه‌ول بۆ ئه‌وه ئه‌دا تا له دنیا‌ی ئه‌و پرۆدا، له هه‌زاره‌ی سیهه‌م و له سه‌رده‌می ئه‌نفورماتیک دا جیگا وشوینیکی قاییم و به‌نفورز ده‌سته‌به‌ر بکات.

جیگا و شوینی ئیستا که‌ی ژنان و بزاقه‌که‌یان بێ شک کاریگه‌ری بووه له سه‌ر بزاقی ئازادبخواری، نه‌ته‌وه‌یی و دیموکراتیک له کوردستان و کۆمه‌لگای ئه‌رزشی نوێ و پیشکه‌وتنخوازانه‌ی پێ به‌خشیه‌وه.

به هه‌مان شیوه که بزاقی ئازادبخواری کوردستان به بێ به‌شداری چالاکه‌نه‌ی ژنان ناتوانی رواله‌تیکی ته‌واو دیموکراتیک، یه‌کسانی خوازانه و موته‌مه‌دینانه‌ی ئه‌و پرۆیی به‌خۆوه بگرێ، بزاقی ژنانیش به بێ پیوه‌ندیه‌کی قوول له‌گه‌ڵ بزاقی روو له‌گه‌شه‌ی خه‌لکی سته‌م لیکراو، له به‌ده‌ست هینانی پشتیوانیه‌کی جه‌ماوه‌ری و پیگه‌و شوینی شیاوی خۆی بێ‌به‌ش ده‌بییت. ئه‌م بزاقه له هه‌مان حالدا ده‌بی بتوانی به شیوه‌یه‌کی به‌ربلاو ژنانی زه‌حمه‌تکیش و بێ‌به‌ش و هه‌ژاری کۆمه‌لگا به‌ره‌و لای خۆی راکیشی. ده‌بی بتوانی په‌نجه‌ره‌یه‌کی بیته‌ که‌ دنیا‌ی تاریک و پر له سته‌م و بێ‌به‌شی ئه‌وان رووناک بکاته‌وه و مژده‌ی روژیکی نوێ بیته‌ بویان.

ئیستا که به‌ره‌و پرۆی 8 ی مارس روژی جیهانی ژن ده‌چین جاریکیت پریداگری ده‌که‌ینه‌وه له سه‌ر سیاسه‌ته‌کانی کۆمه‌له له به‌رگری و مافی ژنان، به‌شداری چالاکانه و به‌رینی ئه‌وان له ساحه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و به‌ده‌ست هینانی پیگه‌و شوینی شیاوی ئه‌واندا. کۆمه‌له که پیشه‌ره‌و و ئالا‌هه‌لگری رزگاری ژنان کوردستان بووه، توانی نه‌سلێک له ژنانی خوڤاگر، شوڤشگێر و چه‌پ له نیو ریزه‌کانی خۆیدا کۆبکاته‌وه. نه‌سلێک که به قاره‌مانیته‌ی و گیانفیدایی و خوڤاگری له‌گه‌لیک خۆپیشاندانی گه‌وره و بچووک دا، له شه‌ری چه‌کدارانه، له ئه‌شکه‌نجه‌ گاکان و له به‌رامبه‌ر سیداره‌کانی دوژمن دا سه‌ره‌به‌رز مانه‌وه و به شانازییه‌وه هاتنه‌ده‌ر. ژنانی کورد و بزاقه‌که‌یان به پشت ئه‌ستوور بوون به وه‌ها ئه‌رزش گه‌لیک و، ئه‌و ئالوگوڤرانه‌ی که له کۆمه‌لگای کوردستان دا روو ئه‌ده‌ن و هه‌روه‌ها بزاقی سیاسی به‌دژی کۆماری ئیسلامی، پشت به‌ستوو به جیگا وشوینیکی له‌بارن و مه‌جالی باشیان له‌به‌رده‌م دایه تا وه‌کوو هه‌رچی زیاتر ریگای رزگاری ژنان له‌بارتر بکه‌ن.

له سه‌روده‌می ۸ی مارس دا سلوو دهنی‌رین بو هه‌موو ژنانی خه‌باتکار، بو ئه‌و ژنه خۆ‌پراگرانه‌ی که له دوو ده‌یه و نیوی رابردوودا، له سه‌رده‌می حاکمییه‌تی مله‌وێری مه‌زه‌به‌بیدا که دژایه‌تی له‌گه‌ڵ ژن و درنده‌یی به‌رامبه‌ر به‌ ژنان ناسنامه‌ی سه‌ره‌کی ئه‌م حکومه‌ته بوو. ئه‌و ژنه قاره‌مانانه‌ی که له ریزی پێشمه‌رگه‌کانی کۆمه‌له‌دا و یه‌کیک له سه‌خت‌ترین خه‌باتی جه‌ماوه‌ریدا سه‌ربه‌رز راوه‌ستان، گیانیان له ده‌ست دا، به‌ دیل گیران و یان له رووی ناچاریه‌وه ریگای تاراوگه‌یان گرت به‌ر. ژنان و کچانیک که به‌ هه‌لسوو‌رانی سیاسی له هه‌ل و مه‌رجی نه‌هینی دا، خه‌باتیان کرد، به‌ دیل گیران و گه‌لیک دیمه‌نی پڕ له به‌رخۆدان و نازایه‌تیان له ئه‌شکه‌نجه‌گاکان و له به‌رامبه‌ر جوخه‌کانی ئیعدام دا خولقاند. ژنان و کچانیک که هه‌ر ئیستا له سه‌رانسه‌ری شار و ئاوایه‌کانی کوردستان، له ریزه‌کانی پێشمه‌رگه‌ی کۆمه‌له و له دهره‌وه‌ی ولات هه‌ول ئه‌ده‌ن و بزاقی ژنانیان زیندووتر و به‌ هیژتر له هه‌میشه راکرتووه، ئاواتی سه‌رکه‌وتنیان بو ده‌خوایین.

پیرۆز بی‌ت ۸ی مارس روژی جیهانی ژن

کۆمه‌له‌ی شوپشگی‌پری زه‌حمه‌تکێشانی کوردستانی ئێران

۲۰۰۵ / ۳ / ۶

---

www.komala.org

Email: Komala1348@hotmail.com

Tel: (0044704)3138499

Mobile: 009647701405134

Fax: 00447043140449